

الدَّرْسُ الْخَامِسُ أَيْنَ الرَّسَالَةُ؟

في يَوْمٍ من الأَيَّامِ
فَقَدَ رِسَالَةً مُهِمَّةً لِلرَّئِيسِ...

السَّيِّدُ الْجَلِيلِيُّ مُوَلَّفٌ.
هُوَ رَجُلٌ غَيْرُ مُنْظَمٍ.

... في المَحْفَظَةِ...؟!

أَيْنَ...؟!
أَيْنَ الرَّسَالَةُ...؟!

على المِنْضَدَةِ...؟!

في عُرْفَةِ السَّيِّدِ الرَّحِيمِيِّ وَ السَّيِّدِ الْإِبْرَاهِيمِيِّ

هل رَأَيْتُمَا رِسَالَةَ الرَّئِيسِ؟

لا ... لا ...

لا ... لا ...

أَمْسَ أَنْتُمَا أَخَذْتُمَا تِلْكَ الرَّسَالَةَ...
حَتْمًا فِي عُرْفَتِكُمَا.

عند باب العُرْفَةِ

في العُرْفَةِ الكَبِيرَةِ

هل رأيتُما رسالةَ الرَّئِيسِ؟

لا ...

أنتِ نَسِيتِ.

أيتها الأصدقاءُ! هل رأيتمُ
رسالةَ الرَّئِيسِ؟

لا ...

لا ...

ولكن أنتما أخذتُما تلك الرسالةَ.

لا ...

لا ...

لا ...

هل رأيتمُ رسالةَ الرَّئِيسِ
أيتها السِّدَاتُ؟!

هل نسيتِ مرَّةً أُخرى؟!

إلهي! أين الرسالة؟!

تَعَبَ كثيراً ثُمَّ رَجَعَ إِلَى غُرْفَتِهِ وَجَلَسَ عَلَى الْكُرْسِيِّ ...

أَيْنَ ...؟! أَيْنَ الرِّسَالَةُ؟!

فَجَاءَتْ

نَظَرَ ... فَنَظَرَ ...

وَ صَرَخَ مُتَعَجِّباً:

هَا! هَذِهِ هِيَ الرِّسَالَةُ!

شهر تماشا

كَتَبْتُمَا كَتَبْتُمْ كَتَبْتُنَّ
أَنْتُمَا أَنْتُمْ أَنْتُنَّ

در شهر تماشا بچه‌ها با تابلوها و کارت‌هایی مواجه شدند که روی آن‌ها فعل‌هایی نوشته شده بود. راهنما از فرصت استفاده کرد و سه کارت را که روی آن علامت‌های «تُمَا، تُمْ، تُنَّ» نوشته شده بود، به دست گرفت و از بچه‌ها خواست که با صدای بلند این علامت‌ها را بخوانند.

این علامت‌ها برای صیغه‌های مخاطب به کار می‌روند و به آخر فعل ماضی متصل می‌شوند:

تُمَا
تُمْ
تُنَّ

«تُمَا»: صیغه‌های مثنی ← كَتَبْتُمَا
«تُمْ»: جمع مذکر ← كَتَبْتُمْ
«تُنَّ»: جمع مؤنث ← كَتَبْتُنَّ

در این جا وقت آن رسیده بود که بچه‌ها خانه‌های جدول را با استفاده از فعل‌های روبه‌رو طبق نمونه کامل کنند:

حَرَجَ	جَلَسَ	كَتَبَ
ضَحِكَ	فَهِمَ	عَمِلَ

جمع مؤنث

...	...	كَتَبْتُنَّ
...

جمع مذکر

...	...	كَتَبْتُمْ
...

مثنی

...	...	كَتَبْتُمَا
...

پس از پرکردن خانه‌های جدول زمان مسابقه فرار کنید .

این صیغه‌ها را به مثنای مخاطب تبدیل کنیم :

رَأَيْتَ : ...	صَرَخْتَ : ...	تَعَبْتَ : ...
أَخَذْتَ : ...	نَظَرْتَ : ...	نَسِيتَ : ...

گروه (۲)

این فعل‌ها را مانند نمونه به صیغه‌های جمع تبدیل کنیم :

حَفِظْتَ : حَفِظْتُمْ، حَفِظْتُنَّ	بَلَّغْتَ : ... ، ...
مَلَأْتَ : ... ، ...	جَعَلْتَ : ... ، ...

گروه (۳)

این افعال، صیغه‌های غایب هستند. آن‌ها را مانند نمونه به صیغه‌های مناسب مخاطب تبدیل

کنیم :

رَكَعُوا : رَكَعْتُمْ	شَرِبْنَ : ...	جَلَسْنَا : ...
سَمِعَ : ...	نَظَرَا : ...	جَمَعْتُ : ...

گروه (۴)

معنای هر فعل را بنویسیم :

دَهَبْتَنَ : ...	أَمَرُوا : ...	أَخَذْتُمْ : ...
سَأَلْتُمَا : ...	عَلِمْتَ : ...	شَرِبْتُ : ...

با انجام این مسابقات، دانش آموزان به طرف تابلوی ضمائر رفتند :

أَنْتُمْ : شما دو نفر»
أَنْتُمْ أَمْرْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَيْتُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ .
أَنْتُمْ : شما (چند نفر مذکر)
أَنْتُمْ أَمْرْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَيْتُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ .
أَنْتُنَّ : شما (چند نفر مؤنث)
أَنْتُنَّ أَمْرْتُنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَ نَهَيْتُنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ .

در این لحظه یکی از بچه‌ها که گویی به موضوع مهمی پی برده بود گفت :
راستی بچه‌ها!

مثل این که آهنگ این ضمائر مانند صیغه‌های مخاطبی است که خوانده ایم :

أَنْتِ دَهَبْتِ
أَنْتُمْ دَهَبْتُمْ
أَنْتُنَّ دَهَبْتُنَّ
أَنْتِ دَهَبْتِ
أَنْتُمْ دَهَبْتُمْ
أَنْتُنَّ دَهَبْتُنَّ

فعل‌های ذیل را با ضمیر مناسب به کار ببریم :

- ۱- ... جَلَسْتُ عَلَى الْأَرْضِ .
- ۲- ... رَأَيْتِ الْمَعْلَمَةَ .
- ۳- ... فَقَدْتُمَا الْكِتَابَ .
- ۴- ... سَجَدُوا لِلَّهِ .
- ۵- ... كَتَبْتَ التَّمْرِينَ .

تَمَارِين

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ

با توجه به متن درس، جواب درست را مشخص کنید :

- ۱ - السَّيِّدُ الْجَلِيلِيُّ رَجُلٌ مَنْظَمٌ. ص غ
- ۲ - السَّيِّدُ الرَّحِيمِيُّ فَقَدَ الرَّسَالََةَ. ص غ
- ۳ - السَّيِّدَاتُ وَجَدْنَ الرَّسَالََةَ الْمَفْقُودَةَ* . ص غ

نعم - لا

- ۴ - هل وجدَ السَّيِّدُ الْجَلِيلِيُّ الرَّسَالََةَ فِي غُرْفَةِ أَصْدِقَائِهِ؟ نعم لا
- ۵ - هل كانت الرَّسَالََةُ مُهِمَّةً؟ نعم لا
- ۶ - هل فَقَدَ السَّيِّدُ الْإِبْرَاهِيمِيُّ الرَّسَالََةَ؟ نعم لا

التَّمْرِينُ الثَّانِي

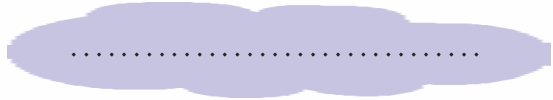
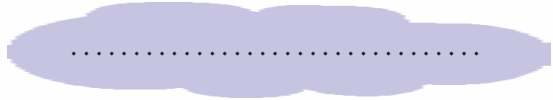
آقای جلیلی چهار بار جمله‌ی «آیا شما نامه‌ی رئیس را دیده‌اید» را به کار برده است. هر یک از جمله‌های عربی زیر، به کدام یک از مخاطبانِ آقای جلیلی مربوط می‌شود؟

هل رأيتن رسالة الرئيس؟	هل رأيتما رسالة الرئيس؟
هل رأيتما رسالة الرئيس؟	هل رأيتن رسالة الرئيس؟

في غُرْفَةِ السَّيِّدِ الرَّحِيمِيِّ وَ السَّيِّدِ الْإِبْرَاهِيمِيِّ.

في الغُرْفَةِ الْكَبِيرَةِ لِلْسَّيِّدَاتِ.

عند البابِ لِلسَيِّدَتَيْنِ .

في العُرفَةِ الكُبيرةِ لِأَصْدِقَائِهِ .

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ

این پرنده می تواند روی هر یک از مجموعه های زیر فرود بیاید. جاهای خالی را با فعل های «عَجِبَ، أَخَذَ، خَرَجَ، أَكَلَ، قَرَأَ» از زبان پرنده پر کنید:

أنتما ... الكتابَ .

أنتم * ...
من كلام ...

أنتِ ... القرآنَ .

أنتن * ...
من الـ ...

أنتما ... الطَّعامَ .

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

با رعایت تناسب فعل و ضمیر، هر پرنده را به لانه‌اش راهنمایی کنید :

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

متناسب با ضمیر داده شده، کلماتی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، تغییر دهید :

۱ - أَنْتَ دَخَلْتَ فِي دِينِ اللَّهِ. (أَنْتَ)

۲ - أَنْتُمْ تَرَكْتُمْ عِبَادَةَ الطَّاغُوتِ. (أَنْتُمْ)

۳ - أَنْتُمَا شَكَرْتُمَا رَبَّ الْعَالَمِينَ. (أَنْتِ)

الدَّراسَاتُ الْقُرْآنِيَّةُ

شما کلمات زیر را به طور مستقیم یا از طریق هم خانواده‌های آن‌ها می‌شناسید. هریک از آن‌ها را با توجه به معنی آیات، در جای خالی مناسب قرار دهید :

رَجُلٌ - رَأَيْتُمْ - رَسُولٌ

﴿ قال ... مؤمنٌ ﴾ (مردی مؤمن گفت ...)

غافر / ۲۸

﴿ أ ... ما أنزلَ اللهُ لَكُمْ ﴾ (آیا دیدید آنچه را که خداوند برای شما فرو فرستاد؟)

یونس / ۵۹

﴿ جاءكم ... مُصدِّقٌ ﴾ (پیامبری تصدیق‌کننده برای شما آمد) آل عمران / ۸۱

اکنون، هم خانواده‌های کلمات یادشده را در آیات زیر پیدا کنید و زیر آن‌ها خط بکشید :

رَجُلٌ ﴿ رجالٌ مؤمنونَ و نساءٌ مؤمناتٌ ﴾ (مردان)

فتح / ۲۵

رَأَيْتُمْ ﴿ رأيتُ أحدَ عشرَ كوكباً ﴾ (دیدم)

یوسف / ۴

﴿ رأی كوكباً ﴾ (دید)

أنعام / ۷۶

رسول ﴿ جاءتْ رُسُلٌ رَبَّنَا بِالْحَقِّ ﴾ (پیامبران)

أعراف / ۴۳

﴿ أرسلنا رُسُلنا بِالْبَيِّناتِ ﴾ (فرستادیم)

حدید / ۲۵